

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation) Frank Saks, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lipa, Sec. Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDROUŽENE DRŽAVE IN KANADO:

\$7.; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2. —

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-1242

Priprave za povoje prevare

Kmalu potem, ko bodo sedanja svetovna vojna končana, in ko bodo naši vojaki pričeli prihajati domov, bodo naši raketirji pričeli vsestranski poslovati, kajti vojaki bodo potrebovali dele in zaslužek, dočim bodo na tisoče delavec poskusili pričeti z kakim podjetjem, da tako postanejo samostojni. Radi tega je zvezino in tudi lokalno uradništvo že sedaj pričelo svariti lahkovorne ljudi, naj se v bodoče varujejo za raznovrstnih raketirjev.

Neko liko varalne že sedaj posluje po večjih mestih, in sicer v obliki nepravilnih agentov, ki se bavijo z prodajo zemljišč in stavbišč; zopet drugi nastopajo kot svetovalci zaposlenosti, itd. Veliko število bivših vojakov, jim je že sedlo na limanice, kajti njihove obljube za bodočo trgovino, so bile uprav sijajne.

Raketirji se pred vsem žanašo, da bodo vspeli z svojim poslovanjem zlasti pri bivših vojakih in tudi med delavec, kajti slednji so tekmo vojne prihranili mnogo več denarja, kakor kedaj popreje. Tem ljudem, nekateri posredovalci že sedaj svetujejo naj si nakupijo farme, ali pa naj prično z trgovino, katerekoli vrste.

Oblasti, katerih naloga je preiskovati delovanje in poslovanje tovrstnih brezvestnih ljudi, pravijo, da raketirji "zaslužijo" celo v normalnih časih vsako leto nekako po \$2,500,000,000 in sicer zgolj vsled lahkovnosti našega prebivalstva. Toda tekom vojne so delavec prihranili na biljone dolarjev, katere sveto so načolili deloma v branilnicah, deloma pa tudi v vladinih bondih, katere je sedaj prav lahko prodati.

Ko bode vojna končana, vrnilo se bodo domov kakih 3,000,000 vojakov in mornarjev, kateri vsi bodo imeli dokaj prihranjenega denarja. Poleg tega bodo dobili tudi običajni "bonus", in tako je povsem naravno, da bodo ti ljudje skušali postati samostojni. Vse to je seveda tudi raketirjem dobro znano, in tako se bodo kmalu po vojni pojavili med našim prebivalstvom z svojimi sladkobesednimi obljubami in nasveti.

Naša osrednja vlada je z ozirom na zgoraj omenjena pričakovanja že ustanovila 86 posebnih poslovnih uradov po vsej deželi z glavnim sedežem v Washingtonu, D. C. Te urade bodo tudi podpirali razni trgovci in velika podjetja, kakor tudi zvezini zaskladniški urad, kateri bodo skrbel za to, da pridejo vsa potrebna svarila v časopisju in da se bodo ljudi tudi svarilo potom vseh radio-postaj. Vsi uradi, ki bodo imeli posla z vračajočimi se odsluženimi vojaki, kakor tudi organizaciji Rudešega Križa in American Legion, bodo sodelovali, da se ljudi obvarujejo raznih prevar.

Oblasti so mnenja, da bodo najlože varati bivše vojake in sicer na mnogo načinov. Na primer: nekateri raketirji bodo zahtevali gotove pristojbine kar in naprej. V takih slučajih bodo obljubovali svojim žrtvam, da jim bodo preskrbeli razna posojila, ako jim žrtve že v naprej plačajo njihove tozadevne stroške. Zopet drugi bodo žrtvam svetovali, naj ustanove kako korporacijo in prodajajo delnice takih korporacij. Kakor hitro pa dobi tak raketir svoje pristojbine, se kar za vedno izgubi. Nekateri bodo s svojimi žrtvami sklepalni pogodbe, predno bodo žrtve vedele za kaj se pravzaprav gre. Med lopovi so tudi taki ljudje, ki bodo svojim žrtvom obljubovali dobre službe, — seveda proti pristojbinam za takoznano "registracijo", na kar tudi ti agentje zgnejo brez sledu.

Prodajali bodo svojim žrtvam tudi zemljišča ali pa prvenstvo pri eventuelnem bodočem nakupu tega ali onega zemljišča. Toda tozadevno "prvenstvo" prodajajo lopovi mnogim svojim žrtvam istočasno in sicer na eno in isto zemljišče. Ti ljudje bodo prodajali tudi farme in izredno oddaljenih krajih in sicer po velikih cenah. Vrednost teh zemljišč vedno predstavljajo kot najboljšo, dasiravno je zemlja v takih krajih kamenita ali pa peščena.

Geslo za vsakogar naj toraj bode: Predno načinite Vaš denar v kako podjetje, preiskujte poslovanje tega podjetja. To velja tudi glede nakupa farm.

ČITATELJEM je smano, kako se je vse podražile, in nevnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebštine. Da si rojaki zadržajo redno dopolnjanje lista, lahko gredo upravitelju na roke s tem, da imajo vedno, če je mogoče, vnaprej plačano naročnino. **ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES** in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravitelju nepotrebne stroške!

Prireditev v počast in spomin žrtvam padlim v borbi za osvobojenje v stari domovini . . .

New York, N. Y. — Dne 25. marca, na Cvetno nedeljo, bo štiri leta odkar je vdrl nasilni in barbarski sovražnik od severa in juga v Jugoslavijo ter pričel dobesedno izvajati svoj načrt iztrebljevanja in usušnjavanja ljudstva. . . . Slovenija je bila pribita na križ s treh strani. . . . Pri živem telesu so trgali z nje kose mesa in tulili v svet, da je slovenski narod že prenehal obstajati. . . . Toda slovenski narod je ves čas živel, je trpel pod strahotno oblastjo okupatorja, gledal, kako mu odvajajo najboljše sinove in najzornejše hčere, ter nadobudno deco . . . videl je, kako se napaja zemlja slovenska s krvjo mučenikov in mučenje. . . . kako pravijo ogenj slovenski vasi in trge. . . . domačije pridnih slovenskih kmetcev. . . . kako postaja vsa domovina, od enega konec do drugega, ena velika bolečina, en sam krik po povišti, klic po borbi — borbi proti kletemu barbaru, kateremu so se prodali celo ničvredni in strahopetni ter oportunistični domači izdajalec. . . . in kakor biser iz školjke, se je porodila iz narodove velike bolečine borba, skozi kakršno slovenski človek še ni šel tekom vse svoje zgodovine. . . . Narodč je proglašen za mrtvega, izginolega, docela v tla poteptanega, je naenkrat dvignil svojo golo in okrvavljeni desnicu in je zamahnil proti sovražniku s silo in odločnostjo, ki je stokrat močnejšemu in krutemu sovražniku zaprla sapo. . . .

"Banditi!" je vpila kuvoželjna tolpa od juga in od severa. . . . "Banditi!" so vpili domači garjevi v domačih mejah in v komodnem begunstvu. . . . Ves svet so hoteli prepricati, da je njih sveta dolžnost pobiti te "bandite" . . . te od mati vstale borce, ki so jih udarili v obraz z golo pestjo. . . . ki so jim trgali orožje iz rok in šli v borbo proti njim, da rešijo domovino, da preprečijo resničen pogin našega. . . .

"Banditi" . . . precej časa je težak zastiral pravo sliko. . . . oni, ki so poslušali in čitali propagando proti "banditom", so ali verjeli in nasledili tej propagandi, ali pa oklevali, počerpani neodločno na ploti in čakali kaj gotovga. . . . preden bi se izrekli za borce, ki jih je fašistična svajat, domaća in tuja, krstila za bandite, razbojnike, itd. . . . In res je prišel dan, ko se je zastor pretergal na dvoje in se je izkazalo, da so imeli od vsega začetka prav vsi oni, ki niso hoteli verjeti vladni gospodi, ki je v begstvu imenito živel od jugoslovenskih žuljev. . . . izkazalo se je, da je bilo "banditstvo" od vsega začetka narodna borba za osvobojenje. . . . borba, katero so kot tako končno priznali tudi veliki zaveznički. . . . malo slovenski narod se je boril na strani zaveznikov medtem, ko so sovražniki in njihovi izdaljski domači podrepniki tla-

bro in vrni se s točnim poročilom!"

Cez dva dni se je Jože vrnil, se postavil pred častniku "v pozor", nato pa potegnil iz žepa načrt mesta Zadra, ga raztegnil in položil na mizo. Na načrtu so bila poslopja, ki so jih britanski letalci zadeli. Tista. Oddelku je bil prideljen zaznamenovan lepo s svinčnikom, s črnim pa je bil napravljen krog s križem v sredini. Velik črn pravokotnik je točno pokazal, kje leži nemški štab.

Častnik je bil ves navdušen. "Jože, ti si pravo, rojeno zidalo, ki vse iztakne", je dejal častnik, "ali kako si to stvar opravil?"

"Hm", je zagodrnjal Jože, "ko sem se oči vas poslovil, mi je padlo v glavo, da bo preklemano težko zapomniti si vse zadetke, saj je ponorič kar deževalo bomb na Zadar. Mislim sem si, da je najbolj pametno, če dobim kje mestni načrt Zadra in bom kar na njem zaznamenoval zadetke. Tovarš podčastnik je imel načrt in mi ga posodil. Vzel sem ga in odpravil sem se v Zadar. Pohajal sem po mestu križem kražem".

"Marsikje se je še kadilo, če ni več gorelo in ko sem prisel do takega kraja, sem dejal 'hm', ali so ti dali popra, izvlekel sem načrt in poltopje obkrožil s svinčnikom. Ko sem prisel pred štab nemške komande, sem ga takoj spoznal po veliki napisni tabli, izvlekel sem načrt, ga razprostrel na židu onkrat očete in vrisal sem na mestu križat".

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

tezak zastiral pravo sliko. . . .

"Le pazi!" mu je dejal častnik; "želeti bi, da se po Zadru malo sprehodiš in iznajdeš vsa poslopja, ki so jih naši letalci zadeli. Zelo radi bi tudi vedeli, kje imajo Nemci svoj štab. Zapomni si do-

MIRKO KUHEL:

Slovenija v borbi za svobodo

(Nadaljevanje 9.)

POLOŽAJ V SLOVENIJI PRED VOJNO

V predvojnih letih je belgrajska vlada o-malovala v započetljala blagov slovenskega naroda v prid Srbov in pokrajini, kjer so ti prevladovali. Skupščina je štela 625 članov, toda Slovenija je bila upravičena le do 25 poslancev. Če upoštevamo, da je Jugoslavija štela ne-kaj nad 15 milijonov prebivalstva, Slovenija pa nekoliko manj kot 1,500,000, tedaj je očivno, da porazdelba državnih poslavnic ni bila ne pravica in ne demokratična. Sorazmerno s številom prebivalstva bi Slovenija morala imeti 10% zastopstva v skupnem številu 624 ali najmanj 62 poslancev; imela pa jih je le 25 ali 4%. Slovenski politiki so se večinoma bolj po-brigali za svoje osebne interese, kot pa za do-brobit svojega naroda. Dokaz temu je tudi nji-hovo stališče po invaziji, ko se je menda več na takozvanimi "zastopnikov" naroda udinila sovražni reakciji. Ljudstvo danes sploh več ne zaupa voditeljev Kerkovega in Čokovega tipa. V preteklosti je narod redkodaj imel priliko izbirati svoje kandidate; to je storila stranka na krmilu. Sicer pa se je v Sloveniji že u domaćila prislovica, da gre Slovence labko v Belgrad, ako hoče videti, kam romajo njegovi davki. Druge pravice v vladu itak ni imel. Ko je Ljubljanski časopisi so vedno trdili, da so belogradisti na strani zaveznikov in zavezni-ki na strani Bele garde. Partizani so imeli težko nalogo ljudi prepričati, da jih belogar-disti varajo. Ko so pričela zavezniška letala redno pristajati na osvobojenem ozemlju, so si omisli načrt, da pobjejo nevarne laži. V okolini Loškega potoka jo bilo treba zgraditi letališče za ameriška letala. Partizani so za to delo uporabili nad 300 družin, o katerih so vedeli, da simpatizirajo z belogradisti. Ko so zapeljani ljudje videli ameriške in angle-ske letalce in tovorna letala, na katerih so bile pripevljane parfizanom vojaške potrebsčine in ranjene ter bolniki pa odpeljani v zavezniške bolnišnice v Italijo, tedaj so šele razumeli ljubljansko prevaro. Ta dogodek je zadal be-logardizmu v tej okolici smrtni udarec.

Tudi besedilo DOOMOBRAŃSKIE PRÍSE-GE je marsikaterem odpelo oči. "Slovene" je objavil v okviru 21. aprila 1944. Glas je: "Prisegam pri Vsemogočnem Bogu, da bom zvest, hraber in svojim nadrejenim pokoren, da bom v skupnem boju z nemško oboroženo silo, stoječo pod poveljstvom volje velike Nemčije, S. S. četami in policijo, proti banditom in komunizmu ka-kor tudi njegovim zaveznikom svojo dolžnost vestno izpoljujeval za svojo slovensko domovino kot del svobodne Evrope. Za ta boj sem pripravljen žrtvovati tudi svoje življenje. Tako mi Bog pomagaj." Ali je bilo treba večjih dokazov, na kateri strani je bila Bela garda?

DOMOBRANSKA MOĆ

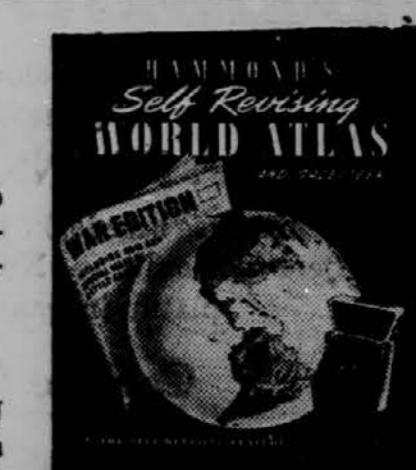
Moć domobrantskih čet ni bila nobenkrat natančno ugotovljena, toda domneva se, da je ob vrnitvi svojega gibanja štela od 15 do 20 tisoč belogradistov. To število se je lanskopomlad skrilo na manj ko 5000. Bilo je do 30 stotinj in vsaka je štela 160 vojakov. Ime-ja večine teh so bila partizanom znana. — Nemci niso nikoli polagali velike važnosti belogradistom kot borbeni sili, koristili pa so jim v tem, da so netili sovraštvo in raz-kol med narodom in pobijali civilno pre-bivalstvo, ki je bilo naklonjeno partizanom in jim pomagalo. Tako je sovražnik rabil brata v boju proti bratu. Slovenec je moril Slovenca, ker je verjel svojim vodite-ljem, ki so postali narodne izdajice.

Danes je veliko bivših domobranov v par-tizanskih vrstah. Uvideli so svojo napako in prevaro glede odnosa zaveznikov ter se poslužili pomilovanja, ki ga je proglašil maršal Tito, ko pred 15. januarja 1945 zapustilo sovražnika in pristopilo v slovensko osvobodilno vojsko. Le oni, ki so osebno izvršili kak zločin nad narodom in partizani, že s strahom čakajo na čudež, ki naj bi jih rešil neizgibne sodbe in kazni. Zadnja poročila tudi kažejo, da so se belogradisti v Ljubljani sprli med sa-bo in kdor more, pobegne in se skriva ...

(Pride še.)

Angleški Molitveniki

NOVA IZDAJA Hammondov S V E T O V N I A T L A S

V njem najdete zemljevide-vsega sveta, ki so tako potreben, da merite slediti da-našnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U N A R O D A", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

"KEY OF HEAVEN"
v finem usnju \$1.75
Naročite pri:
SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

PRILAGODEVANJE SOŽITJU V SKUPNEM SVETU

Pod gornjim nastavom bo naš list objavljaj vsaka dva dne po enega od serije člankov izpod peresa DR. MARGARET MEAD-ove, pomočne kuratorje antropologije v Ameriškem Muzeju Prirodne Zgodovine, ki bo v teh člankih podala razpravo o plemenskih in narodnih vprašanjih, ter o potrebi prilagodenja novemu načinu življenja in motenja v svetu mirnem in skupnem sožitju v modernem svetu. Čitalci, ki žele stati dr. Mead-ovi kako vprašanje, bodisi v svetu odgovor ali razprave, naj se obrnejo na naslov: Dr. Margaret Mead, c. of Common Council for American Unity, 222 Fourth Avenue, New York 3, New York.

KADAR GOVORIMO O DRUGIH SKUPINAH

Piše dr. Margaret Mead

V pretežni večini slučajev je ljudje, ki radi govore zaničljivo ali z zasmehom o drugih skupinah, katere navadno omenjajo z očitnim ne-spovostenjem, ter širijo ali ponavljajo o njih poniževalne storije, bili navajeni slišati te vrste govorjenje vse svoje življenje. Ali, če hočemo enkrat doseči to, da bodemo živeli sladno v istem svetu, je potrebno, da se ta način govorjenja o drugih skupinah neha, ter da se naši vsakdanji pogovori v tem oziru usmerijo na novo pot.

Pozabiti namreč ne smemo da govorjenje na gosto narodnostno ali drugo skupino, je potrebno, da rabimo pravo imenovanje narodnosti ali skupine in s tem dajemo pripadnikom drugih skupin spoštovanje do katerega so upravičeni. V družbi kot je naša, kjer so ljudje prišli skupaj iz vseh štirih krajev sveta, in kjer se tudi vedno selijo iz enega konca dežele v drugega, je naravno, da je nastalo besedišče, ki je včasih komplikirano, oziroma tako zamotano, da se ista stvar v različnih krajih maziva z drugimi imenom. Če vzamemo narodnosti in druge skupine vidimo, da so pogosto označene kar z več imeni — z onim, ki je prav, dalje z imenom pod katerim žele biti poznani v tej deželi, a navadno niso, ker za njihovim hrbotom je bilo skovalo še drugo ime, ki ga je pač rodila medsebojna nestrost... ter je rabljeno največje kot psovka pravzaprav. Značilno pa je, da pripadniki skupine pogosto drug drugega zmerjajo z nazivom, ki so jim žaljivi od strani drugih ljudi. Antropologit pravi, da je najti ta nagib povsod po svetu; kar lahko reče rojak rojaku, se zdi surov in netolerantno če pride od pripadnika drugega naroda ali rase, vere, itd., a to še posebno ako je tak pripadnik iz rase ali skupine, ki je gojnila mržnjo ali celo sovraštvo do naroda ali skupine posameznika, ki mu žaljivka sliši.

Skoraj slednja skupina je označena z nazivom, ki so žaljivi in teh se moramo ogibati, če hočemo pokazati dostojnost v tem pogledu. Naši ameriški čemei, n. pr., nimajo radi ako se piše naziv "Negro" z malo črko ali celo z izpuščeno črko "o".... Enako imamo v Ameriki razne priseljence, ki govorijo španski jezik — prihajajo pa bodisi iz Mehike, Puerto Rico in od drugod — dočim so nekateri od teh živelii na Jugozapadu od samega početka naseljevanja v Ameriki — eni kot drugi pripadajo velikemu človeškemu plemenu in ker govorijo isti jezik ni nič več kot prav in vljudno sko jih nazivamo za špansko govoreče ljudi. Tudi v Ameriki rojeni ali živeči Japonci so hvaležni ako se jih naziva s polnim imenom namesto z znano okrajšavo, ki je prišla v vlejavno poslobo tekmo te vojne. Istotako Kitajci nimajo radi zasmehljivih nazivov, skovanih na njih račen.

Gotovi evropski priseljenci v tej deželi nimajo danes rádi, ako se preveč podertuje njihovo narodnost.... Nekateri evropski ljudje v Ameriki pa danes s ponosom kažejo na svoj izvor... kot Ameri-

Drugo važno pravilo, ki bi se ga moral držati je to, da bi v vsakem slučaju, kadarkoli govorimo o drugih skupinah, govorili tako kot da imamo v svoji sredi nekoga od skupine o kateri se razgovarjava. Ta način prizadevanja je neverjetno učinkovit, kajti kaj kmalu spoznamo, da nam je potrebno precej več znanja o gotovi naradnosti preden si upamo kar tja v en dan delati zaključke o njej vprito pri-padnika take narodnosti....

Kadar se naše govorjenje nanaša na gosto narodnostno ali drugo skupino, je potrebno, da rabimo pravo imenovanje narodnosti ali skupine in s tem dajemo pripadnikom drugih skupin spoštovanje do katerega so upravičeni. V družbi kot je naša, kjer so ljudje prišli skupaj iz vseh štirih krajev sveta, in kjer se tudi vedno selijo iz enega konca dežele v drugega, je naravno, da je nastalo besedišče, ki je včasih komplikirano, oziroma tako zamotano, da se ista stvar v različnih krajih maziva z drugimi imenom. Če vzamemo narodnosti in druge skupine vidimo, da so pogosto označene kar z več imeni — z onim, ki je prav, dalje z imenom pod katerim žele biti poznani v tej deželi, a navadno niso, ker za njihovim hrbotom je bilo skovalo še drugo ime, ki ga je pač rodila medsebojna nestrost... ter je rabljeno največje kot psovka pravzaprav. Značilno pa je, da pripadniki skupine pogosto drug drugega zmerjajo z nazivom, ki so jim žaljivi od strani drugih ljudi. Antropologit pravi, da je najti ta nagib povsod po svetu; kar lahko reče rojak rojaku, se zdi surov in netolerantno če pride od pripadnika drugega naroda ali rase, vere, itd., a to še posebno ako je tak pripadnik iz rase ali skupine, ki je gojnila mržnjo ali celo sovraštvo do naroda ali skupine posameznika, ki mu žaljivka sliši.

Skoraj slednja skupina je označena z nazivom, ki so žaljivi in teh se moramo ogibati, če hočemo pokazati dostojnost v tem pogledu. Naši ameriški čemei, n. pr., nimajo radi ako se piše naziv "Negro" z malo črko ali celo z izpuščeno črko "o".... Enako imamo v Ameriki razne priseljence, ki govorijo španski jezik — prihajajo pa bodisi iz Mehike, Puerto Rico in od drugod — dočim so nekateri od teh živelii na Jugozapadu od samega početka naseljevanja v Ameriki — eni kot drugi pripadajo velikemu človeškemu plemenu in ker govorijo isti jezik ni nič več kot prav in vljudno sko jih nazivamo za špansko govoreče ljudi. Tudi v Ameriki rojeni ali živeči Japonci so hvaležni ako se jih naziva s polnim imenom namesto z znano okrajšavo, ki je prišla v vlejavno poslobo tekmo te vojne. Istotako Kitajci nimajo radi zasmehljivih nazivov, skovanih na njih račen.

Gotovi evropski priseljenci v tej deželi nimajo danes rádi, ako se preveč podertuje njihovo narodnost.... Nekateri evropski ljudje v Ameriki pa danes s ponosom kažejo na svoj izvor... kot Ameri-

ki, ki so si tako izbrali geslo: BOJ PROTI KOMUNIZMU—V OBRAMBO VERE IN CERKVE. Važno je beležiti, koliko uspeha so dosegli v treh in pol letih kolaboracije s sovražnikom, da septembra 1943 iz Italijani, zatem pa z Nemci, ki so postavili Rupniku za predsednika slovenskih pokrajini pod Nemčijo.

(Nadaljevanja na 4. str.)

HELP WANTED :: MOŠKO DELO

DELAVCE IŠČEJO Help Wanted (Male)

POTREBUJEMO REFRIGERATION MECHANICS

Izkušene možje, dobra plača, provizije; stalno. Po-vojno, Priložnost. MA 2-8955 (med 9. in 5. uro). (49-53)

I Z U R J E N BLOW-PIPE WORKER

Stalno delo in dobra plača.

Poklicite: Worth 2-6553 (48-54)

P R E S S M A N

Stalno delo, dobra plača.

Izkušna priložnost za pravega moža. Po-vojno. CONNELL PRESS 1162 FULTON ST., BROOKLYN (49-53)

M O Š K I Z A

DELAVNIČO ZA PROCESIRANJE

M E L E K A

"Essential", Industrija

W E I S S G L A S S

Gold Seal Dairy Corp.

2014 FOREST AVE.

STATEN ISLAND

CALL MR. VAN NAME

GIB 2-6600 (49-53)

Opozorite se druge, ki ne čitajo

"G. N." na te oglase. — Mogote

bo koncu vstrezeno.

KNJIGOVEZI

in POMOČNIKI

Dobra plača. Nadurno delo.

FEDERBUSH CO.

91 — 7th AVE., N. Y. C. (48-54)

M O Š K O in Ž E N S K O D E L O

HELP WANTED

(Male and Female)

MEN and WOMEN

GLASS CUTTERS

Experienced on light ware . . . and

GLASS WORKERS

Experienced on glass spoons and

novelties.

Steady — well paid.

LANGSAM - BILLIG CO.

135 W. 20th ST. N. Y. C. (49-53)

CHAMBERMAIDS and

PORTER Wanted

Dobra plača, stalno delo.

Vprašajte: Personnel Office

HOTEL RUNTON

50 WEST 72nd ST., NEW YORK CITY (48-54)

Men for Light Porter Work

Od 4 P. M. — do 11:30 P. M.

HIŠA V STRUGI

Spisal: FRANCE BEVK

(17)

Zid, ki je mejil vrt od struge, je bil na enem mestu pretrgan. Valovi so se zaganjali na trato, delali jezero in grozili, da odnesajo vse ostalo del zidu.

"Vrt bo spodkopalo," je dejala Prodrica.

Prodar je sezul čevlje in zavihal hlače do kolen. Tipaje, počasi je brodil od hiše; mehka, mokra trava se mu je ovijala prstov na nogah.

Tam, kjer je bruhalo voda na vrt, se je oprijel skale in meril z nogami, koliko je škoda, ki jo je voda naredila. Valovi so jezno pljuškali vanj, se dvigali, mu pljuvali v obraz in mu zmočili obleko.

Voda zidu še ni bila izlizala do temeljev. Stopil je do mesta, ki je bilo najvišje, trgal je kamenje, ga nosil do kraja, ki je bil ves pogrezen pod valovje, in je pokladal breme na bremo, dokler ni kamenje pogledalo iz vode in se valovi niso več zaganjali čez zidno škrbino, ampak so besno tepli ob vodobran ter se šumne pršili.

Prodarja je objelo zadovoljstvo. Stal je na vrhu zida, močan, premočen, še vedno kakor granitna skala in je molče gledal proti Košanu.

Tam je videl loven. Stal je pred hišo in zrl v to stran. Ali je Peter? Ali ga je prignil domotožjeda je prišel pred hišo in gledal vprašujoče: Kaj dela moj oče?

Na drugi strani potoka, v smeri proti bajti je videl človeka, ki je stal do pasu v vodi in se boril z nečem.

Bil je pohabljenec, sin beračice. Voda mu je bila na severni strani podrla jez in poplavila njivo. Vse jutro se je boril z razdrivanimi valovi, a ni opravil nič. Prinašala mu je pesek in se gopala v črno prst.

Vsa nekaj je hotel rešiti. Brv, ki je bila s staro verigo priklenjena za parobek, je bilo na eni strani dvignilo in odneslo. Zdaj je ležala ob potoku kot ogromno nihalo, ki je v neenakomernih presledkih in v neenakomernih nihajih nihalo med valovi. Včasih je voda planila vanj s tako silo, da je veriga zašklepata in se je zdelo, da jo bo odtrgalo in jo odneslo. Včasih je bila, kakor da se sama trga iz valov in hoče nekam na breg, a jo je že naslednji hip vrglo na sredo potoka.

Pohabljenec je stal do pasu v vodi in se je trudil za žive in mrtve, da bi zasadil dolg kavelj v bruno in jo potegnil k bregu. Les je bil trd, kavelj se je odbijal od njega. Kadarkoli je zeleno obstalo v lesu, so valovi jezno trgači obenj, pohabljenčeve telo je zanihalo in se skoraj prekučnilo zeleno jezno popustilo. Valovi so zarjuli od veselja in odnesli bruno v sredino vode, nato so jo polagoma spuščali do brega, kjer ga je čakalo smešno človeče z dvignjenim kavljem.

Prodar je opazoval ta prizor. Zdela se mu je, da vidi smešnega pajka, ki se bori s prevelikim plenom.

Del je roko na usta in zakričal:

"Ho-o-o!"

Pajek se je ustavil, ozrl se kvíšku in pogledal proti Prodaru. Napravil je z roko trobno:

"Ho-o-o!"

"Pusti brv, saj vidiš, da ne moreš... Voda bo upadla." V šumu valov je bilo težko razločiti besede.

Voda ni upadla. Nebo se je spremenilo, na jugu se je prikazalo za pas jasnine.

Pajek je spoznal neznisel svojega početja, počasi je zlezel iz vode, se oprl na orodje in gledal proti Prodaru.

"Ho-o-o!" je zaklical Prodar. "Napravi mi dobroto... Stopi h Košanu, reci Potru-naj pride domov... če hoče imeti hišo..."

Pajek je ohstal na mestu in se ni ganil.

"Ali si razumel?"

Pajek je pokimal in se obrnil. Prodar ga je videl, kako je kreval ves premočen k bajti, ki je čepela na brežni skali kot črna pajcevinca.

XXV.

"Pojdi," je dejala Prodaria svojemu možu v jutro due, ko se je ta napravil s sinom v trgu, da uredi oddajo hiše pred notarjem. "Pojdi v meso in poglej k Franeki, kako je z njo, ali je vse v redu ali ne."

"Bom," je dejal Prodar in pogledal mlado. "Da ne bo obrekovanja," je pristavl.

Milka je molčala. Vse dni, ko se je s Petrom po uplahnili povodnji vrnila k hiši, je bila osramočena. Radi boga in radi grdot, ki jo je bila pokazala, ko je računala, da je hisa njen. Tega jim nikoli ni odpustila. Tiho je mirila še svojega moža.

Prodar je s sinom opravil v trgu že dopoldne; dopoldne je sedel na vlak, popoldne je potrkal v drugem nadstropju gospodske hiše v mestu.

Odpela um je Franeka. Začudila se je, ko je zagledala očeta pred seboj in za trenutek obstala. Nato je planila k njemu in ga objela.

Oče je bil v zadregi. Smejal se je, oči so mu gorele in ni znal spregovoriti.

Franeka je bila ob gosposki jedi in oblike, v miru in pestri raznoligosti življenja skoraj pozabila na dom. Le tiho, v samotnih trenutkih večerov, ko je nekaj minut brez spanja ležala na postelji, so ji prišli spomini, hrepnenje, celo pekoča vest, da ne misli na nikogar... Španec je zagnril vse.

Tukajšnja podružnica je v zadnjih treh mesecih poslala do \$3,000 glavnemu uradu WRF-ASSD.

Prilagam tudi imena darovalcev, kateri so dosedaj darovali v denarju, in hvala tudi rojakom, kateri so pomagali, da sta veselici tako dobro uspeli.

Poročilo o Pomožni Akciji

ZA POMOČ JUGOSLAVIJI IZ BUTTE, MONT.

Tukajšnja Relifna Podružnica bojnica, St. Philip & Jacob Society, John Vidie (Anaconda), Mr. in Mrs. Nick Muretich, Lousen Brothers, Montegrin Club, Masan Borozan, John Milanovich, John Chodinek, Crown Cigar Store, Mr. in Mrs. John Stacear.

Po \$20: Luka Milkovich, Jovan Jovetic, Joe Murat, Al McLeod, Mrs. Agnes Grahek, Mr. in Mrs. Nick Petrovich.

Po \$15: Mr. in Mrs. Premerka (Anaconda), Sam Vajestič, Mike Par, Mr. in Mrs. John Golobić, Clifford's.

Po \$10: St. Ann's Society 208, SNPJ Lodge 207, Western Leaders 608, St. Martin's Society AFU, Western Sisters, Mr. in Mrs. John Dumetich, Chris Madan, Mr. in Mrs. Jack Antonovich, Mr. in Mrs. Steve Rodich, John Butovatz, Peter Novak, Nick Nickaič, John Jurkovich, Marko Pinta, Blazo Jurovich, Mr. in Mrs. Mike Auman, Dan Skonzič, Mike Lagatev, Peter Bojan (Anaconda), Mr. in Mrs. Mike Pezik, Mate Adar, Frank Roe, Pete Stajpanovich, John Drežin, George Lalich, George Evankovich, Mike Spaly, Mr. in Mrs. George Sumina, John Ceserani, Mr. in Mrs. Ignatij Orazen, Mr. in Mrs. Martin Evat.

Po \$2: Phemia McPhail, M. O'Donnell, Anton Jovič, Mrs. Ann Peel, Mrs. M. Kranitz, Mr. in Mrs. John Marvin, Mr. in Mrs. Mike Mufich, Mrs. Barbara Nool, Mr. in Mrs. Jos. Severinsky, Fred Zemljak, Mrs. Peris, Mrs. K. Tomšič, Mr. in Mrs. Jack Simonich, Harold Konen, Mr. in Mrs. J. Krizman, Mr. in Mrs. Antone Derzay, Mr. in Mrs. L. Rožič, Mrs. Katie Tomazich (Walerville), Mr. in Mrs. Frank Sprajear (Walkerville), Mr. in Mrs. Fred Steiner, Stana Pavlovich, John Pavsich.

Po \$1.50: Mr. in Mrs. Steve Kore, Lewis Baker.

Po \$1: John Balkovetz, Mrs. Mary Quayle (Walkerville), Mrs. Josephine Kuntz (Walkerville), Joe Vidmar, Corner Bar, Charles Vincent, E. O'Brien, Elmer Shea. — Neimenvanji 50e.

Po \$5: Helen Radoman, Cicco Kovasevich, Steve Vukovich, Stanko Knezevich, Blazo Kilibarda, Steve Zigich, Thomas Whalen, Zorka McLeod, Dan Radoman, Mr. in Mrs. Fred Ozanich, John Kochavar, Joe Kochavar, Roddy Vujoševich, Jake Kriskovich, Mr. in Mrs. Joe Perriek, Save Ajkovich, Tom Vukosanovich, Blazo Banovich, Luka Saban, Niko Lueich, Marko Vukatich, Mrs. L. Segulia, Mrs. L. Vajcic, Mrs. Mary Javanovic, Mrs. Rose Terpin, Mr. Larsen, Walker's Cafe, Mr. in Mrs. Matt Starha, Mrs. Frances Puhek, Mrs. Frances Flanick

S tem, da pokažemo do vseke narodnosti in druge skupine potrebno dostojnost doprinesemo k zbljajnju teh skupin, ter k boljšemu medsebojnemu razumevanju sploh. Kolikor ne nestrpnči razgledaši svojo nevednost, ko hočejo zmetati različne skupine v isti koš, ozivoma jih istovetijo z narodnostjo ali skupino kateri sploh ne pripadajo. Zajenje, kerjanje mržnje in podejnevanja ima ponavadi namen opominjati onega kateremu slisi na njegovo bivšo dozdevno nizko stopnjo v družbi, ali na bivše vezi z narodom ali dečilo, ki morda danes ni v čislih. Vsega tega se moramo ogibati ako hočemo, da se kdaj prilagodimo ideji skupnega sožitja v skupnem svetu. Postave proti diskriminaciji ne odpravijo nabolj do nestrpnosti, ki se izraža v vsakdanjem medsebojnem občevanju in govorjenju — spremembu prizvočka v naših vsakdanjih razgovorih v tem pogledu pomeni, da je ta bitka že napol dobljena...

PRILAGODEVANJE SOŽITJU V SKUPNEM SVE TU

(Nadaljevanje z 2. strani.)

čani in priseljeni moramo razumevati oboje.... Oni, ki prihajajo iz takozvanih latinških republik se tudi rajo poznani kot pripadniki njihove

rodne dežele nego pod posplošeno označbo "južni Američani". Isto velja za Avstralije in druge, ki jih Američani tako radi pošljajo med seboj, čeprav je n. pr. v slučaju Avstralije in Nove Zelandije med obema deželama velika razdalja.

S tem, da pokažemo do vseke narodnosti in druge skupine potrebno dostojnost doprinesemo k zbljajnju teh skupin, ter k boljšemu medsebojnemu razumevanju sploh.

Kolikor ne nestrpnči razgledaši svojo nevednost, ko hočejo zmetati različne skupine v isti koš, ozivoma jih istovetijo z narodnostjo ali skupino kateri sploh ne pripadajo. Zajenje, kerjanje mržnje in podejnevanja ima ponavadi namen opominjati onega kateremu slisi na njegovo bivšo dozdevno nizko stopnjo v družbi, ali na bivše vezi z narodom ali dečilo, ki morda danes ni v čislih. Vsega tega se moramo ogibati ako hočemo, da se kdaj prilagodimo ideji skupnega sožitja v skupnem svetu. Postave proti diskriminaciji ne odpravijo nabolj do nestrpnosti, ki se izraža v vsakdanjem medsebojnem občevanju in govorjenju — spremembu prizvočka v naših vsakdanjih razgovorih v tem pogledu pomeni, da je ta bitka že napol dobljena...

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

FLIS—Common Council

HELP WANTED ŽENSKO DELO Help Wanted (Female)

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

BOY OPPORTUNITY TO LEARN JEWELRY TRADE

40 Hour Week — Opportunity Apply

MAX WINSKY
87 NASSAU STREET
New York City

(54-56)

UPHOLSTERER

I Z U R J E N
DELO OD KOMADA DOBLA PLACA STALNO

COLONIAL PARK UPHOLSTERING
217 W. 145th ST., cor. Bradhurst Ave.
N. Y. C.

(54-60)

YOUNG MAN

for SHIPPING & GENERAL WORK
Good pay — Good Opportunity
Post-war Future

Apuply: MASTER SUPPLY CO.
3 BLEECKER ST. N. Y. C.
(Opposite City Hall)

(54-60)

LABORERS — FACTORY HELP

PONOČNO DELO — 5 DNI
Dobra plača — Mnogo nadurenega
Essential Industria

Vprašajte eden teden
H. M. RUBIN CO.
10th STREET & 38th AVENUE
LONG ISLAND CITY

(54-60)

FINGERWAVER

ALL AROUND, 5 DAYS, SHORT HOURS, STEADY WORK, FINE SALARY

ANNE BORDEN'S BEAUTY BAR
240 BROADWAY N. Y. C.
(Opposite City Hall)

(51-57)

SIVALKE — IZVEŽBANE

na eno-šivakne Singer in Merrow stroje. — Ako znate delati na sivalnem stroju, potem se oglašite.

Izvrstna plača, stalno delo. Fine razmore.

CONTINENTAL MFG. CO.
24 WEST 30th ST. N. Y. C. 10th fl.
(48-50)

ZENSKE ZA ČISTITI

TRADNIŠKO POSLOPJE

KRATKE URE . . . POČITNICE

\$22 NA TEDEN
NADURNO DELO, AKO ŽELITE DOBRE RAZMERE

Vprašajte SUPERINTENDENT
1501 BROADWAY, near 43rd St. NYC.

(53-59)

POTREBUJEMO IZVJENE DRAPERS

na boljše obteke, \$10.75 in višje.

STALNO DELO FINA PLAČA

Cuprašje: GAIL